

Халкидският митрополит Хризостом: Ще преборим тревожността и стреса, когато се доверим на Бога

Безкрайни са чудесата, които извършват свети Йоан Руски, свети Давид Евбейски и свети Яков Цаликис.

По покана на Негово Светейшество Българския патриарх и Софийски митрополит Даниил Негово Високопреосвещенство Халкидският митрополит Хризостом посети страната ни и донесе за благословение мощи на свети Давид Евбейски и скуфия (шапка) от мощите на свети Йоан Руски. Хиляди бяха поклонниците в столицата, които се помолиха за помощ, закрила и укрепване на вярата пред светините. В кино „Люмиер“, на 25 януари се състоя и беседа с митрополит Хризостом, както и бе излъчен филм за свети Йоан Руски. Предлагаме ви разговор с Негово Високопреосвещенство за духовния живот, вярата, трудностите и изпитанията, както и чудесата, които Божиите светии извършват ежедневно.

– Ваше Високопреосвещенство, Вие донесохте голямо благословение за

България и за Българската православна църква с идването на мощите на свети Давид Евбейски и скуфията (шапчицата) от мощите на свети Йоан Руски, което посещение дълго време ще отеква в духовния живот на родната ни Църква. Може ли да споделите Вашето впечатление от посещението си у нас?

– Бих искал на първо място да изразя моята голяма радост, че се намирам тези дни в Българската патриаршия. Смятам това за едно голямо благословение в моя живот, което благословение, разбира се, се дължи на любезната покана на Негово Светейшество Българския патриарх Даниил. С него имах честта да се запозная през 2025 г. на една научна конференция, един всеправославен форум в Солун с присъствието на Негово Всесветейшество Вселенския патриарх Вартоломей. На тази именно конференция почит и чест ни оказа и патриарх Даниил и неговото присъствие за нас, организаторите, бе повод за голяма радост, защото с това свое присъствие той показва и разкри своята любов, но и своята грижа за единството на Църквата. По време на една от почивките между заседанията на конференцията той развълнуван ми сподели, че е гледал документалния филм за свети Йоан Руски, който е продукция на Мисионерската служба на Гръцката православна църква в сътрудничество с Халкидската митрополия. Тогава той ми предложи да посетя България и тук в София да организираме събиране, на което да бъде прожектиран филмът и след което да се проведе една беседа за живота на свети Йоан. С голямо желание откликнах на тази покана, защото ми направи силно впечатление не само голямото благоговение и скромността на Българския патриарх, но и неговата голяма любов към светиите. Донесохме от Халкидската света митрополия, от поклонническия център към храма „Св. Йоан Руски“, заедно с Негово Преосвещенство Скопелския епископ Никодим, който е зам.-председател на този поклоннически център, една скуфия – шапка от мощите на свети Йоан Руски, която подарихме на Българския патриарх и ще остане завинаги тук в Българската църква. Заедно с тази светиня донесохме и мощи на свети Давид Евбейски, като манастирът на светеца и поклонническият център са двете места, които по най-представителен начин представят нашата епархия. Посрещането, с което ни удостои Българският патриарх Даниил, ни трогна много, но и присъствието на хората, на народа Божий, беше много вълнуващо.

Председателят на катедралния храм „Св. Неделя“ ни съобщи, че е подготвил 5000 брошури за двамата свети и малки иконки, които в крайна сметка не са стигнали, защото поклонниците са били много повече.

– Благочестието на хората ми направи голямо впечатление, както и голямото уважение, което показаха към Българския патриарх, към архиереите, но и към нас – гостите клирици, които идват от съседна Гърция. Това видях вечерта на посрещането и по време на светата Литургия, в която съслужихме заедно с патриарха в неделния ден, но и по време на прожекцията на филма за свети Йоан в кино „Люмиер“. След филма проведохме беседа и отговорихме на духовни въпроси, които вълнуват християните. Киносалонът бе препълнен и въпреки че беседата с прожекцията бяха с продължителност над два часа, в залата беше тихо и всички слушаха с голямо внимание. Най-вълнуващото бе, че сред публиката имаше малки деца, дори бебета, които обаче през тези два часа също запазиха спокойствие и не вдигаха шум. Това благоговение и благочестие на хората, освен че ще остане в сърцето и в ума ми, то също така доказва, че направихме много добре, откликвайки на поканата на Българския патриарх.

– В житието на свети Йоан Руски четем, че той казвал, че винаги помни тръннения венец и кръстните страдания на Спасителя. Според Вас днес, ние хората от модерното време, спомняме ли си достатъчно за тази велика жертва, която Спасителят е направил за нас?

– Според статистики, които следя и чета, съвременният човек се намира пред една голяма болест – загубата на паметта и на своя ум. И това е ужасяващо, защото така вече губи своето самосъзнание. Това обаче е една болест, която е болест на ума. Има обаче една още по-лоша болест, която е от духовно естество и, която засяга сърцето на човека. Тази болест се състои в това, че човек много лесно забравя както благодеянията, които се проявяват към него, така и своите благодетели. Тази болест се нарича неблагодарност („ахаристѝя“ – противоположното на Евхаристията), а единственият и единичък в пълния смисъл на думата благодетел на човека е Иисус Христос, Който стана човек заради нас, понесе всичко – дори кръст и смърт, та чрез Своето възкресение да възкреси и нас и да ни дарува живот, който никога не завършва, живот вечен. Ужасяващо е, но за съжаление е реалност това, че мнозина човеци забравят това благодеяние. Затова свети апостол Павел, обръщайки се към своя ученик Тимотей, а чрез него и към всички християни, съветва: „Помни Господа Иисуса Христа от семето Давидово, Който възкръсна от мъртвите според моето благовестие“ (2 Тим. 2:8). Тъкмо с това Свое възкресение от мъртвите Спасителят оказва това велико благодеяние към човеците. Църквата и особено нейните пастири имат този дълг да проповядват на човеците и на света Господа Иисуса Христа, Разпнатия и Възкръснал от мъртвите. Както и да приканят човеците да обикнат Сина

Божий и да му се доверят, да го познаят посредством светата Литургия. Там, където имаме възможността да се съединим с Него чрез светата Чаша.

– Свети Давид Евбейски и свети Йоан Руски имат различен живот, но и двамата са достигнали до Бога и са просияли. Как човек да открие своето призвание и как да направи така, че в своя живот да последва Бога и да спаси душата си?

– Тези двама светии не само нямат един житейски път, но са живели и в различни времена, и в различни условия на живот. Свети Йоан Руски е бил войник, заловен като пленник от турците и бива продаден като роб, а свети Давид е един свободен човек, който сам избира монашеския, подвижнически начин на живот, но и двамата имат нещо общо. Имат една и съща любов към Христа. Това трябва да помогне и на самите нас да разберем, че всеки човек има различни дарования и дарби от Бога. Не можем всички да сме монаси, но не може и всички да сме семейни. Не може всички да бъдем свещеници, но всички заедно обаче можем да осъзнаем, че представляваме и съграждаме едно Христово семейство. Чрез това многообразие на дарбите, на дарованията, животът става още по-красив и получава един различен смисъл. Дори целият свят да пребродим и да подирим навред, то никъде не ще открием човек, който да бъде абсолютно същият като нас. Но ние имаме помежду си онова, което се нарича „единосъщие“ – една обща за всички нас човешка природа. Няма никой от нас, който да е повече човек от другите или пък друг, който е по-малко човек. Следователно това, което може да ни обединява, е вярата в Единия Бог. Това го виждаме в Църквата, в светата Литургия, на която се събираме клирици и миряни, мъже, жени, деца, млади, стари, с различни професии, образование и облекло, но всички заедно с една уста и едно сърце казваме Господнята молитва „Отче наш“. И, когато всички се обръщаме към Бога, наричайки го Отец, трябва да осъзнаем, че помежду си сме братя. Особено свети Йоан Руски идва, за да ни каже, че не бива да търсим идеалните условия, за да се молим и за да проявим любов към другите човеци. Сред много мъчения той се е молил, не се е отчайвал и е обичал дори онези, които са го държали като роб. Това е едно велико нещо, което само един Божий човек може да го преживее, затова и ние, които твърдим, че вярваме в Бога, имаме особена отговорност – да бъдем пример за останалите човеци.

– За двадесет и първия век казват, че е векът на стреса, на тревожността. Как да се избавим от тези духовни сътресения, от това напрежение, което води до депресия, униние и други проблеми? Как да се доверим искрено на

Бога?

– Обикновено човек изпитва тревожност за онези неща, които са потребни за неговия живот. Христос Сам ни казва, че трябва да Му имаме доверие и че Той е този, Който ще се погрижи за всичко, което ни е необходимо. Това не означава, че Спасителят би се съгласил на едно мързелуване, на леност от страна на човеците, но ни казва да не се тревожим, да не мислим прекалено и да не абсолютизираме материалните неща. Дал ни е два примера: „Погледнете птиците небесни, че не сеят, нито жънат, нито в житници събират; и вашият Отец Небесен ги храни. Не сте ли вие много по-ценни от тях?“ (Мат. 6:26), както и „защо се грижите и за облекло? Взрете се в полските кринове, как растат: не се трудят, нито предат; а казвам ви, че нито Соломон във всичката си слава не се е облякъл тъй, както всеки един от тях“ (Мат. 6:28-29). Ако Бог се грижи за птиците небесни и за цветята, които сутрин са красиви, а вечер увяхват, може ли да не се погрижи и за човека? За да ни предпази от стреса Христос дава и един разумен аргумент: „Па и кой от вас със своята грижа може да придаде на ръстаси един лакът?“ (Мат. 6:27). Следователно стресът и тревогата не решават проблеми, а ги утежняват още повече. Изходът от тази ситуация е доверието в Бога.

– Вие лично сте се познавал с един от новоканонизираните светии през нашия век – свети Яков Цаликис, който е известен из целия Православен свят със своя свет живот и чудотворство. Разкажете ни как изглежда един светец? Ако днес той беше тук сред нас, дали щяхме да го разпознаем като светец или щяхме да го подминем?

– Бихме могли да познаем светеца в лицето на този човек, ако можем да бъдем на същата честота, да трептим на същата честота, на която трепти неговото сърце. Действително той и като външно излъчване, но и вътрешно най-вече, беше един благодатен човек, който беше изпълнен с Божията благодат, но не показваше никога, че е нещо по-различен от останалите хора и се опитваше всячески да скрие това, че е по-различен. Показваше се като един обикновен свещеник, който казваше за себе си, че е неграмотен и че стои много по-ниско от други човеци. Срещаше се с хората и общуваше с тях по най-естествен начин. Казваше поучение, но заедно с поуките умееше да се шегува, т.е. имаше онази свобода, която трябва да имат всички Божии чедра. Не беше човек, когото можеш да поставиш в калъп, но беше молитвеник, подвижник в постите и във всички други правила на Църквата, но винаги с разсъдителност. Той служеше литургия всеки ден и беше много милосърден, въпреки че имаше здравословни проблеми с краката от продължителното

стоене по време на службите. Въпреки тези проблеми той стоеше часове наред прав, за да изповядва поклонниците, които идваха в манастира. Беше изключително снисходителен и без да подменя истината на Църквата винаги се обръщаше с голямо внимание, нежност и снисходителност към хората. С отворени обятия бе към всички независимо колко грехове имаха хората, които отиваха при него. Освен тази духовна помощ, която свети Яков оказваше на хората, той бе изключително гостоприемен и освен духовна помощ даваше и материална. През неговите ръце са минали много пари, но нищо не е останало в него, защото той всичко раздаваше на онези, които имаха нужда. Ще ви разкажа и за едно чудо, което веднъж се случи, което доказва, че Господ награждава милостивите. Веднъж елеят в манастира бил на привършване и отците казали на отец Яков, че няма да могат да палят толкова много кандила в храма, както и няма да могат да дават на хората, както са правели досега. Той обаче им рекъл: „Не! Продължаваме както досега. Има Бог“. И така веднъж на обяд той влязъл в склада, където се съхранявали съсъдите с елей и чул металните капаци да издават звук, да се поклащат нагоре-надолу. Помислил си, че са животинки, мишки навярно, които били влезли в съдовете. Установил обаче, че празните съсъди били пълни отново с елей. Това чудо напомня на чудото, което извършил свети пророк Илия в Стария завет, което ни показва още, че Бог е същият вчера, днес и утре. Това, което се променя, е вярата на хората и съответно на вярата ни са и резултатите, които имаме. Това съвсем накратко е животът на свети Яков.

– Светиите, за които говорим в това интервю, са големи чудотворци и привличат десетки хиляди вярващи в светите обители, които получават тяхната небесна помощ и закрила.

– Мога да ви кажа, че са безкрайни чудесата, които извършват както свети Йоан, така и свети Давид и свети Яков. Много от чудесата ни ги изпращат като писма в митрополията, а ние ги препращаме към поклонническия център. Много от писмата пък ги изпращат директно на поклонническия център. Има много семейства, които не могат да имат деца, но идват, молят се на свети Йоан Руски и си раждат дечица. Много болни, много раковоболни хора се изцеляват. По време на беседата, която имах в кино „Люмиер“ споменах за един случай за една жена от Кипър, която имала гърбица и ходела постоянно наведена с бастун. След време пристигнаха в митрополията писма с питане какво е станало с жената, защото вече била здрава, след като дошла при свети Йоан. Друго чудо ще ви разкажа, което е свързано с един мой познат човек, който страдеше от паркинсон. Целият

трепереше и му беше много трудно. Видях го след доста време и беше добре. Попитах го при кой лекар е ходил, какво лечение е провел. А той ми каза, че е ходил при свети Йоан Руски. Докоснал се до мощите, помолил се да се изцели и веднага след това светецът му помогнал и той се излекувал. Друг случай също ще ви разкажа. На Велика събота сутринта след светата Литургия, излизайки от храма чувам едно дете, заедно с майка си да вика: „Отче, отче“. Спрях се до тях и ги попитах дали имат нужда от нещо. Тогава майката ми разказа, че детето било болно, но свети Йоан го изцелил. Детето било тежко болно и през нощта сънувало, че идва при него светец, който го погалил по главата, казал му да не се притеснява, че му е приятел и че ще му помогне. Детето обаче не знаело кой е този светец. На сутринта казало на майка си и тя започнала да му показва всички икони, които имали вкъщи, от стената, от календара, от книги. Щом видяло иконата на свети Йоан то я посочило и казало: „Това е светецът, който видях, който ми помогна“. Неизказани и неизброими са чудесата на свети Йоан. Неотдавна свещеникът, който отговаря за поклонническия център ми каза, че го е посетило едно семейство, в което жената била болна, имала тумор и трябвала да направи операция. Тя обаче решила преди операцията да отиде при мощите на свети Йоан Руски и да се помоли. Когато отишла вече при лекаря си, той я попитал къде е провела операцията по отстраняване на тумора. Тя му отговорила, че не е ходила при лекари, но минала и се помолила на свети Йоан. С това, което казвам, разбира се, не съветвам хората да не ходят на лекар. Напротив. Лекарското изкуство е Божий дар. Священото писание ни казва: „Почитай лекаря с чест според нуждата от него, защото Господ го е създал“ (Сир. 38:1). Лекарствата също са Божий дар, но трябва да знаем до къде стигат човешките сили и какво може да направи Бог.

– Какво е Вашето благословение към България и българския народ? Каква е Вашата молитва?

– От разговора, който имах с Негово Светейшество патриарх Даниил, видях едно искрено желание, едно сърдечно желание колкото се може повече българският народ да познае Истинната вяра. Мисля, че няма какво по-добро да пожелаем не само на българския, но и на гръцкия народ и на всички човеци по света – да познаят Христа Спасителя.

С митрополит Хризостом разговаря Ангел Карадаков

Превод от гръцки: д-р Александър Смочевски

bg-patriarshia.bg